

Dr hab. inż. Rafał Matwiejczuk, prof. UO
Uniwersytet Opolski
Instytut Ekonomii i Finansów
Katedra Logistyki i Marketingu

Opole, 14.09.2023 r.

Recenzja

rozprawy doktorskiej **mgr. Krystiana Dębskiego**
pt. *Logistyka innowacji w organizacjach opartych na wiedzy*
na przykładzie zakładów ubezpieczeń
napisanej pod kierunkiem
dra hab. Cezarego Mańkowskiego, prof. UG
(promotor pomocniczy: **dr Leszek Reszka**)

1. Uwagi wstępne

Formalną podstawą sporządzenia niniejszej recenzji jest pismo dra hab. Przemysława Borkowskiego, prof. UG, Przewodniczącego Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 13 lipca 2023 roku w sprawie powierzenia mojej osobie obowiązków recenzenta rozprawy doktorskiej **mgr. Krystiana Dębskiego** pt. *Logistyka innowacji w organizacjach opartych na wiedzy na przykładzie zakładów ubezpieczeń*, napisanej pod kierunkiem **dra hab. Cezarego Mańkowskiego, prof. UG** (promotor pomocniczy: **dr Leszek Reszka**). Przewód doktorski został wszczęty w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie *ekonomia*, na podstawie uchwały Rady Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 28 marca 2019 roku (Podstawa prawna – *Ustawa z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* /Dz. U. z 2017 roku poz. 1789 z późn. zm./ w zw. z art. 179 ust. 2 i 3 *Ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* /Dz. U. poz. 1669 z późn. zm./).

Przedmiotem recenzji jest ocena oryginalności rozwiązania problemu naukowego, zgodnie z wymaganiami ustawowymi stawianymi rozprawom doktorskim (*Ustawa z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki*, Dz. U. nr 65, poz. 595, z późn. zm.).

Ponadto, ocena rozprawy doktorskiej obejmuje szeroko rozumianą wiedzę Autora rozprawy w zakresie dyscypliny właściwej dla tytułu i treści dysertacji doktorskiej, tj. dyscypliny *ekonomia i finanse*, a także umiejętności wykorzystania tej wiedzy w rozwiązywaniu problemów badawczych, zarówno w warstwie teoretycznej, jak i empirycznej.

Recenzowana praca liczy 181 stron i składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii, spisu tabel oraz spisu rysunków. W pracy występują 62 rysunki oraz 24 tabele. Bibliografia obejmuje 171 pozycji, które nie zostały ponumerowane. Przywołane zostały również cztery akty prawne (ustawy). W rozprawie nie zamieszczono streszczenia w języku angielskim (*summary*).

2. Ogólna ocena trafności wyboru obszaru i przedmiotu badań

Problematyka szeroko rozumianych innowacji, związanych z koncepcją organizacji opartej na wiedzy, a także logistyki oraz jej związków z innowacyjnością i innowacjami, należy do ważniejszych zagadnień w naukach ekonomicznych. Zarówno obszar, jak i przedmiot badań przeprowadzonych przez Autora cechują się aktualnością i istotnością. Problemy badawcze dotyczące zarządzania wiedzą, innowacji oraz logistyki wspierającej rozwój innowacji zasługują również na prowadzenie dalszych, pogłębionych studiów teoretycznych i empirycznych w przyszłości.

W ocenie trafności wyboru obszaru oraz przedmiotu (problematyki) badań zwraca uwagę oryginalne zestawienie przez Autora zagadnień związanych z koncepcją logistyki oraz zagadnień dotyczących szeroko rozumianej innowacyjności, powiązanej z wiedzą organizacji i jej wykorzystaniem w funkcjonowaniu podmiotów rynkowych. Autor poprawnie wyjaśnia zastosowanie w temacie rozprawy doktorskiej, a także w jej treści terminu „logistyka innowacji”, rozumianego – w ogólnym ujęciu – jako „logistyka wspierająca proces innowacji”. Przedstawienie powyższego wyjaśnienia jest ważne zarówno z teoriopoznawczego, jak i metodycznego punktu widzenia. Zbyt często bowiem w opracowaniach naukowych pojawiają się próby nieco sztucznego i częstokroć nieuzasadnionego konstruowania „nowych terminów”, z reguły bez ich właściwego uzasadnienia.

W świetle powyższego, wybór obszaru i przedmiotu badań należy ocenić jak najbardziej pozytywnie.

3. Cel, teza oraz metody badawcze

Jak pisze Autor we wstępie swojej rozprawy doktorskiej, celem pracy jest zbudowanie modelu systemu wsparcia logistycznego procesów innowacyjnych w organizacjach opartych na wiedzy na przykładzie zakładów ubezpieczeń. Tak sformułowany cel pracy nasuwa kilka spostrzeżeń.

Po pierwsze, po bliższej lekturze dysertacji można natychmiast zauważyć, że rozprawa doktorska jednoznacznie wpisuje się w dorobek „sopockiej szkoły logistyki”, jednej z najbardziej rozpoznawalnych i uznanych szkół logistyki w Polsce. Jednym z najważniejszych wyznaczników i jednocześnie wyróżników tej szkoły jest szeroko rozumiana „koncepcja wsparcia logistycznego”. Jest to szczególnie istotne, zwłaszcza w dobie spotykanego (niestety coraz częściej) „rozmywania się” dorobku naukowego niektórych szkół i ośrodków. Recenzowana rozprawa stanowi kolejny, ważny element i jednocześnie wyznacznik rozwoju wspomnianej „sopockiej szkoły logistyki”.

Po drugie, mając na uwadze zawartość merytoryczną rozprawy, przyjęty cel mógłby być znacznie szerszy. Przyjęcie za cel „zbudowanie modelu” nie jest bowiem do końca poprawne, zarówno pod względem teoriopoznawczym, jak i metodycznym. Tym samym, „zbudowanie modelu” warto byłoby uzupełnić np. o jego ocenę, pozwalającą m.in. na weryfikację poprawności modelu, jego przydatności koncepcyjnej, empirycznej, wdrożeniowej itp.

Po trzecie, warto zauważyć poprawne powiązanie celu rozprawy z jej tezą zakładającą, iż logistyka innowacji w zakładach ubezpieczeń jako organizacjach opartych na wiedzy jest systemem wsparcia procesu innowacji w niezbędne zasoby. W szczególności, zwraca w tym miejscu uwagę użycie przez Autora terminu „teza”, niejednokrotnie błędnie utożsamianego z „hipotezą”, a także dokładne powiązanie w treści samej tezy najważniejszych wątków i problemów badawczych rozwijanych w rozprawie doktorskiej.

W dalszej części wstępu Autor wskazuje metody badawcze wykorzystane w pracy, wśród których występują: (1) analiza i interpretacja tekstów źródłowych, (2) metody jakościowe, tj. rozumowanie, wnioskowanie, indukcja, dedukcja, analiza oraz synteza, (3) modelowanie referencyjne, (4) badanie obserwacyjne, (5) metoda kreatywnego myślenia, (6) metoda strumieniowa. Metody badawcze zostały dobrane poprawnie i właściwie, zarówno z per-

spektywy dyscypliny w której osadzona jest dysertacja, jak i z perspektywy zawartości treściowej samej rozprawy.

Niestety, poza celem i tezą oraz wskazaniem metod badawczych, we wstępie nie występują inne elementy metodyczne, w tym w szczególności: cele szczegółowe, tezy szczegółowe, czy też pytania badawcze. Nie została również jednoznacznie zdefiniowana i zidentyfikowana luka badawcza, jakkolwiek jej pewne „elementy” można zauważyć we wstępie pracy. Zastrzeżenia te wskazują na pewne słabości metodyczne recenzowanej rozprawy, jakkolwiek nie umniejszają jej ogólnej, pozytywnej oceny.

4. Merytoryczna ocena rozprawy doktorskiej

Rozprawa doktorska napisana jest na dobrym poziomie merytorycznym. Cechuje się ona również poprawną strukturą. Tytuły kolejnych rozdziałów i podrozdziałów często sformułowane są problemowo (badawczo), stanowiąc logiczną i spójną całość. Na szczególną uwagę – w bardzo pozytywnym kontekście – zasługuje „problemowa formuła” tytułów większości rozdziałów i podrozdziałów. Jest to szczególnie istotne w tzw. „awansowych” pracach naukowych, wśród których ważne miejsce zajmują dysertacje doktorskie.

Rozdział pierwszy jest wprowadzeniem do zagadnień związanych z funkcjonowaniem zakładów ubezpieczeń oraz ich miejscem w systemie finansowym. W rozdziale tym przedstawione zostały najważniejsze problemy dotyczące systemu finansowego, jego komponentów oraz pojęć pokrewnych, a także problemy funkcjonowania zakładów ubezpieczeń. Rozdział napisany jest poprawnie, a jego podrozdziały tworzą logiczną i spójną całość. Pewne zastrzeżenia można jednak sformułować w odniesieniu do samego tytułu rozdziału, w którym słowo „problematyka” ma nieco beletrystyczny charakter.

Rozdział drugi poświęcony jest tematyce innowacji postrzeganych jako efekt działalności organizacji opartych na wiedzy. W szczególności, przedstawiono w nim istotę i znaczenie zasobów informacyjnych, istotę i znaczenie wiedzy, a także determinanty wprowadzania i rozwoju innowacji. W rozdziale tym pojawia się jednak nie do końca zrozumiałe określenie „determinanty innowacji”, które powinno zostać nieco bliżej wyjaśnione, zwłaszcza w kontekście tematu całej pracy.

Rozdział trzeci dotyczy koncepcji tworzenia innowacji w zakładach ubezpieczeń opartych na wiedzy. Niestety, tytuł tego rozdziału nie jest do końca czytelny, a jego struktura obejmująca tylko dwa podrozdziały jest zdecydowanie zbyt skromna. Tytuł podrozdziału 3.1 jest przy tym zdecydowanie zbyt szeroki, a sama problematyka orientacji zasobowej nie jest

powiązana z innymi zagadnieniami zasygnalizowanymi w rozprawie. Z kolei tytuł podrozdziału 3.2 ma charakter podręcznikowy. Ponadto, żaden z dwóch podrozdziałów nie nawiązuje w swoich tytułach do „koncepcji tworzenia innowacji” zawartej w tytule rozdziału trzeciego.

Rozdział czwarty poświęcony jest koncepcji logistyki innowacji w zakładach ubezpieczeń opartych na wiedzy. Przedmiotem rozważań w tym rozdziale jest metodyka budowy modeli referencyjnych oraz model referencyjny logistyki innowacji dla zakładów ubezpieczeń. Pomimo swojej relatywnie skromnej struktury obejmującej dwa podrozdziały, rozdział ten jest bardzo wartościowy, zarówno z poznawczego, jak i metodycznego punktu widzenia. Na szczególną uwagę w tym rozdziale zasługuje autorski model referencyjny logistyki innowacji popytowych i podażowych dla zakładów ubezpieczeń opartych na wiedzy, zgodny ze standardem modelowania BPMN.

Rozdział piąty poświęcony jest wdrożeniu modelu referencyjnego logistyki innowacji. Rozdział ten również ma niezbyt rozbudowaną strukturę, obejmującą dwa podrozdziały, w których przedstawiona została struktura aplikacji komputerowej uwzględniającej model referencyjny logistyki innowacji dla zakładów ubezpieczeń opartych na wiedzy, a także opis i ocena wdrożenia aplikacji komputerowej uwzględniającej model referencyjny logistyki innowacji dla zakładów ubezpieczeń opartych na wiedzy.

Rozprawę doktorską podsumowuje zakończenie, w którym Autor właściwie odnosi się do pierwotnych założeń pracy, w tym zwłaszcza do jej celu. Zwraca uwagę dojrzałość merytoryczną Autora w formułowaniu wniosków, wskazujących na możliwości wykorzystania koncepcji logistyki innowacji w funkcjonowaniu zakładów ubezpieczeń postrzeganych jako organizacje oparte na wiedzy.

Niestety, nie do końca poprawnie Autor odnosi się do przyjętej w rozprawie tezy, stwierdzając w zakończeniu, że „nie ma podstaw do odrzucenia tezy badawczej postawionej na wstępie pracy...”. Ewentualne „odrzucenie” bądź „brak podstaw do odrzucenia” dotyczy bowiem w postępowaniach badawczych hipotez a nie tez.

Zasadniczo rzecz biorąc, rozprawa doktorska mgr. Krystiana Dębskiego napisana jest na dobrym poziomie merytorycznym i zasługuje na pozytywną ocenę. Szczegółowa lektura dysertacji potwierdza, że Autor posiada zarówno szeroką wiedzę, jak i bardzo dobrą znajomość opisywanej problematyki, a wybór tematyki rozprawy doktorskiej został poprzedzony dogłębными studiami literaturowymi i empirycznymi przeprowadzonymi przez Autora. Duże znaczenie ma również bogate doświadczenie zawodowe i praktyczne Autora rozprawy doktorskiej.

5. Ocena formalnej strony rozprawy doktorskiej

Formalna strona rozprawy doktorskiej zdecydowanie zasługuje na pozytywną ocenę. Dysertacja została napisana jasnym i zrozumiałym językiem. Autor poprawnie tytułuje i opisuje poszczególne rysunki i tabele, a także przedstawia ich zawartość merytoryczną oraz niezbędny komentarz. Rysunki i tabele mają również dokładnie podane źródła. Ponadto, należy podkreślić dokładność Autora w odniesieniu do przypisów dolnych zamieszczonych w pracy.

Wśród zastrzeżeń związanych z formalną stroną rozprawy doktorskiej można wskazać jedynie kilka uwag.

Po pierwsze, niektóre sformułowania zawarte w tytułach rozdziałów i podrozdziałów pracy, a także w samym tekście rozprawy, są nie do końca czytelne i zrozumiałe. Przykładem może być tytuł podrozdziału 2.3 „Znaczenie, rola i determinanty innowacji...”. Autor czasami stosuje również nieco „bezosobowy” styl w niektórych fragmentach pracy, np. na s. 9 „Wskazany cel pracy realizuje się...”.

Po drugie, niektóre akapity pracy są bardzo długie, co niekorzystnie wpływa na ogólną „przejrzystość” rozprawy. Zdecydowanie lepiej prezentowałyby się nieco krótsze akapity, zbudowane z krótszych, konkretnych zdań.

Po trzecie, w treści pracy zdarzają się powtórzenia, np. na s. 8 „Przedmiotowe wyzwanie jest przedmiotem...”.

Wreszcie, po czwarte, Autor nie zamieścił w rozprawie doktorskiej streszczenia w języku angielskim (*summary*).

Powyższe zastrzeżenia oczywiście nie wpływają negatywnie na całościową, pozytywną ocenę rozprawy doktorskiej.

6. Wnioski końcowe

Podsumowując stwierdzam, że przedłożona do recenzji rozprawa doktorska mgr. Krystiana Dębskiego pt. *Logistyka innowacji w organizacjach opartych na wiedzy na przykładzie zakładów ubezpieczeń* spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskim, określone w *Ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. nr 65, poz. 595, z późn. zm.).

Recenzowana rozprawa stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, a także potwierdza wiedzę Autora dotyczącą opisywanej problematyki oraz umiejętności wykorzystania tej wiedzy w rozwiązywaniu problemów badawczych.

W szczególności, na uwagę zasługuje autorska propozycja integracji problematyki innowacji i logistyki w postaci koncepcji logistyki innowacji. Autorskim osiągnięciem zasługującym na uwagę są również dwa modele referencyjne logistyki innowacji podaźowych i popytowych, skonstruowane w oparciu o tzw. standard modelowania procesów gospodarczych BPMN 2.0, które zostały przedstawione w rozprawie wraz z aplikacją komputerową zbudowaną na bazie tych modeli.

W świetle powyższego, wnoszę o przyjęcie przez Radę Dyscypliny Ekonomia i Finanse Uniwersytetu Gdańskiego rozprawy doktorskiej mgr. Krystiana Dębskiego pt. *Logistyka innowacji w organizacjach opartych na wiedzy na przykładzie zakładów ubezpieczeń*, napisanej pod kierunkiem dra hab. Cezarego Mańkowskiego, prof. UG (promotor pomocniczy: dr Leszek Reszka) oraz o dopuszczenie jej Autora do publicznej obrony.

Łojek Maciejewski